

ÜLEKOHUS RAHVA VASTU EI TOHI UNUNEDA

Möödunud reede pärastlõunal avati Rakvere tammikus mälestusmärk kõikidele virulastele, kes on kannatanud 1940. aastal alguse saanud repressioonide läbi. Kõigile — surnutele ja elavatele.

Pisut pärast kella kahte astus rahva ette kirikuõpetaja Madis Oviir, kellel samuti seljataga Siberisõit, tõstis üles laeka Siberi mullaga ja asetask selle mälestusmärgi jalamile, meenutuseks neist, kelle põrm puhkab Uuralite taga.

Ta ütles, et ülekohtu üksiku inimese vastu võib unustada, kuid ei saa mälust kustutada ülekohtu ühe rahva vastu. Kuid me ei pea mitte lähtuma põhimõttest silm silma, hammas hambaga vastu, vaid peame igati püüdma istutada «ärapihitud armastuse» asemele inimestesse tagasi mõistmist, hellust ja halastust.

Madis Oviir meenutas 14. juunit 1941: selge päikeseline hommik, aga küüditatud istusid juba kaubavagunites ja vaguneid ümbritsesid mahajääjad. Eesti rahvas ei teadnud, ei osanud arvata, et seesugune genotsiid üldse võimalik võib olla. Paraku oli 14. juuni 1941 vaid üks kurb päev eesti rahva plaanipärase hävitamises.

Madis Oviir kutsus kokkutulnuid üles uskuma, lootma ja armastama ning pidulikku õnnistamist alustades sõnas: «Mida jumal on õnnistanud, see jääb õnnistatuks igavesti.» Rakvere koguduse õpetaja Enn Varinurm luges Meie Isa palve, Madis Oviir õnnistas tseremooniast osavõtjaid.

Sellelega oli vaimulik osa lõppenud, järgnevat sidus eelnevaga «Hoia, Jumal, Eestit» tootmis-koondise «Rakvere» meeskoorilt. Kontsertosas tegidki kaasa meeskoor ja «Rakvere» puhkpilliorkester.

Et Eesti Vabariigi peaminister Edgar Savisaar ametiülesannete tõttu tseremooniast osa võtta ei saanud, siis luges tema telegrammi ette Arvo Jaakson.

Seejärel sai sõna Eestimaa Rahvarinde eestseisuse liige Mati Hint (keskel vasakul), kes ütles, et 14. juunil — üldrahvalikul leinapäeval — meenutame neid, kes kaotasid oma elu isamaa-armastuse pärast, aususe, töökuse ja ustavuse pärast. Leinapäev kätkeb endas viha ja kättemaksu, andeksandmist ja meenutusi. Me ei tohi raiuda metsa ja öelda, et las laastud lendavad, kuid me peame selgeks tegema, kes olid küüditajad, tapjad ja piinajad.

Järgnevalt astusid sõnavõttudega üles Lääne-Viru maavanem Lembit Kaljuvee, Rakvere linnapea Tiit Kullerkupp, Lääne-Viru Rahvarinde nimel Kalev Korkma, Kundast küüditatute nimel Vilma Oomer, ERSP Lääne-Virumaa piirkonna esindaja Allan Lahi, skautide malevajuht Andrus Helenurm ning mälestusmärgi püstitamise eestvedaja Peep Kärp.

Tseremoonia sidus tervikuks ja luges sündmusekohaseid luuletusi näitleja Volli Käro.

Õhtuks oli «Memento» Rakvere ühingu eestseisus korraldanud meenutusõhtu restoranis «Rakvere». Kõige muu hulgas austati seal ka Peep Kärpi, kellel sai 14. juunil täis 78. aastaring. Mälestusmärgi avamisel ja koosviibimisel osales ka samba autor skulptor Allan Murdmaa.

Jüri PEINAR

TÄNAME ABISTAJAID!

Repressioonihvrite mälestusmärgi püstitamist toetasid rahaliselt järgmised ettevõtted ja üksikisikud: «OITSENGU» ÜHISMAJAND — 2000, sama majandi AMETIÜHING — 300, Ivi BUDDEL Türilt — 25, Tiiu KUURA Pärnust — 100, Villi RAMMULUS Tallinnast — 20, Jenny SKATŠKOS Kiviõlist — 10, Heino PAJU Kadrinast — 100, Kuno RAUDE Tallinnast — 100, Liisa RAUDE Tallinnast — 25,

Paul RAUDE Tallinnast — 25 ja VILDE ÜHISMAJAND 2500 rublaga.

Täname kõiki annetajaid nende rahvusliku missioonitunde eest!

Täname ka kõiki ehitusmehi, kes mälestusmärgi püstitamisega tähtjaks toime tulid!

«Memento» Rakvere Ühingu eestseisus

